

Indgået

21 NOV. 2016

Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Erik Kirkegaard, (Siumut)
-/Maani

NAMMINERSORLUTIK OQARTUSSAT
GRØNLANDS SELVSTYRE
INATSISARTUT ALLATTOQARFIAT
BUREAU FOR INATSISARTUT
BOX 1060 - 3900 NUUK

Aniguereernerup kingorna uippakajaanermut ersiutit (posttraumatisk stressyndrom) pillugit § 37 naapertorlugu apeqqutigineqartup akineqarnera

15-11-2016
Suliap nr.: 2016 - 16931
Takussutissiaq nr. 3982456

Asasara Jens-Erik Kirkegaard,

Aniguereernerup kingorna uippakajaanermut ersiutit (posttraumatisk stressyndrom) (PTSD) pillugu apeqqutinnut qujavunga, taakkulu Inatsisartut suleriaasiat naapertorlugu apeqqutigaaatit. Apeqqutitit ataani akissavakka.

Postboks 1160
Oqarasuaat: 34 50 00
Fax: 34 55 05
3900 Nuuk
Email: pn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

1. Naalakkersuisut periarfissaqarpat Kalaallit Nunaanni inuit qassit posttraumatisk stressyndrom-imik (PTSD) eqqungaasimanersut?

Akissut: Peqqinnissaqarfimmi qarasaasiakkut napparsimasunik nalunaarsuiffik Cosmic malissagaanni napparsimasut 24-it 2015-ip aamma 2016-ip ingerlaneranni PTSD-mik napparsimasutut paasineqarsimapput.

PTSD-ip nappaatitit suussusiliiffigineqartarnera qaqutigoorpoq, akuttunngitsumik nappaat alla oqimaannerusutut suussusiliiffigineqartoq peqatigalugu saqqummertarmat. Tamanna inersimasuni inuttut pissusilersornermut akornuteqarnermut aamma meeqqani inuusuttunilu attaveqarnissamut akornuteqarnermut ilisarnaqutaasarpog. Immikkoortumi "DF43: Artorsaatissinneqarnermut atoruminaatsumut qisuariaateqarnerit aamma naleqqussarnermut" piffissami 2015-2016-imi inersimasut meeqqallu katillugit 762-nut nappaammik suussusiliiffigineqarput.

Inersimasuni PTSD-qartuni inuit ilarpassui, peqatigitillugu inuttut pissusilersornikkut akornuteqartarput, aamma PTSD-mik katsorsaanerumut matumani peqatigitillugu inuttut pissusilersornikkut akornuteqarnermut katsorsaaneq pisariaqassaaq. PTSD pitsaanerpaamik katsorsarneqartarpoq taaneqartartumik Sivisuumik Nakkutigineqartumik Peqqissartinneq (Prolonged Exposure Therapy) allanut naleqqiullugu killeqartumik pisarluni (immaqa 10-20-riarluni), akerlianilli inuttut pissusilersornikkut akornuteqartunut tarnikkut ajoqutinik peqqissartinneq sapaatip akunneranoortumik ukiumi ataatsimi –marlunni pisariaqarpoq.

Meeqqat inuusuttullu tarnikkut nappaatilinnut Peqqinnissaqarfimmi katsorsaavimmiittartut, isumassorneqarnikkut annertuumik sumiginnagaasarsimasut, inuttut attaveqarnissamut akornuteqartutut akuttunngitsumik nappaataat suussusiliiffigineqartarput. Meeqqanut ataavartumik ajoqusernermik kingunerlutsitsinermillu atugaqartinneqarsimasunut makkua ilisarnartaasarpog, soorlu kinguaasiutitigut innarlerneqarsimaneq, timikkut innarlerneqarsimaneq, tarnikkut innarlerneqarsimaneq aamma paarinerlutaasimaneq. Inuttut attaveqarnissamut akornuteqarnermut ilisarnaataasarut tassaapput meeqqap attaveqarnerani attaveqarnermilu pissussai, ilaatigut ataavartumik misigissutitsigut akornuteqarneq,

ersituneq, ilimasuttuarneruneq, ukioqatinut tunngatillugu inooqataaniarnikkut ingerlanerlunneq, qamuuna imminut aamma/allanulluunniit sammitillugu kamajassuseq, nikallunganeq, ilaatigullu timikkut peqqiilliorneq aamma alliatornikkut akimmisaaruteqqarneq, inooqatigiinnermi pissutsini assigiinngitsuni assortuuttunik/arlarinnik qisuariaateqarnerit.

Meeqqanik inuusuttunillu tarnikkut katsorsaaneermi isumagineqartarpoq, meeqqat taakkua napparsimanerisa oqaluttuassartaat aallaavigalugu nassuiaaneq, paasinnissinnaanerup qaffasissusaanik misissuineq aamma misigissutitigut inooqataanikkutullu ajornartorsiutinik misissuineq. Meeqqanik naliliineq allaganngorlugulu suliarineqartarpoq periarfissaqartillugulu kommunimut akissuteqartoqartarpoq siunnersuisoqarlunilu. Matuma kingorna meeqqanut inuusuttunullu tarnikkut katsorsaavimmit suliaq naammassineqartarpoq, pingaernerut katsorsaaneq tassaavoq ataavartumik attassuteqarluni-sulineq, akuttunngitsumik meeqqanut tunngatillugu annertuumik perorsaanikkut tapersersuineq. Taamaattumik pingaartuuvog, pingaarnertut immikkoortumi attassuteqarluni-sulinermut tassunga perorsaanikkut isumalluutit naammattut qularnaarneqarnissaat.

2. Siornatigut misissuisoqarnikuuaa PTSD qanoq atungaatiginersog Kalaallit Nunaanni?

Akissut: Kalaallit Nunaanni PTSD-ip siaruarsimaneranik misissuisimanernik Naalakkersuisut ilisimasaqanngillat.

PTSD sammillugu immikkut ittumik misissuisimanituaq Naalakkersuisut ilisimasaat tassaavoq, Aasianni Qasigiannguanillu ilinniartut akornanni annikitsuinnarmik toqqartuillunilu misissuisimaneq. Taamaattorli misissuinerpassuit suliarineqarsimapput meeqqat inuusuttullu atuagaanik ilisimasaqalersitsisut aamma alliatornerup ingerlanerani kingunerluutilimmik akornusigaanermi misigisat kingusinnerusukku malitsigisaanik paasinarsaaneerit.

3. Naalakkersuisut sulianik aallartittiniarpaat misissorniarlugu PTSD qanoq Kalaallit Nunaanni atungaatiginersog?

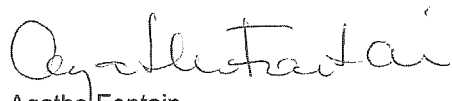
Akissut: PTSD-ip siaruarsimanerata nalunaarsorneqarnissaanik immikkut ittumik suliniuteqarnerit aallartinneqarnissaannik Naalakkersuisut pilersaaruteqanngillat.

Innuttaasunut inuttut atukkatigut tarnikkullu ajornartorsiuteqartunut suliniutit allat angusassanik toraagaqartut Naalakkersuisut matumani aallartippaat. Pingaartumik ilaqutariinnut naartusunut atornerluisunut akeqanngitsumik atornerluisunut katsorsaaneq atuutilersinneqarpoq, (katsorsaaneerup saniatigut) aamma siunertarineqarpoq meeraanermi misigisat oqimaatsut inuusuttuni inersimasunilu PTDS-imik kinguneqartitsisinnaanermik pinaveersaartitsineq. Naalakkersuisut isumaqarput, inuit PTDS-imik atugaqartut maannakkut tapersersorneqarluarnissamut katsorsarneqarnissamullu tarnikkut katsorsaaneermut neqeroorutitigut suliniutitigullu allatigut periarfissaqartut.

Taamaattorli nalilerneqarpoq, pingaaruteqarsinnaasoq, meeqqanut inuusuttunullu ataavartumik ajoqusernermik kingunerlutsitsinermillu atugaqartinneqarsimasunut angusassamik toraagaqarluni tarnikkut timikkullu katsorsaaneq pitsanngorsaaffigineqassasoq. Tamanna, inersimasunngornermi ilungersunarnerusumik tarnikkut anniaateqarnerup ineriartornissaa pinaveersaartinniarlugu, tassani

takuneqarajunneruvoq inuttut attaveqarnissamut akornuteqarnerup aamma inuttut
pissusilersornikkut akornuteqarnerup akornanni allanngoraatit arlariit
pissuseqatigiinnerat.

Med venlig hilsen
Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Agathe Fontain